

**kerk
in actie**

Liturgisch bloemschikken Advent & kerst 2018

KERST
campagne

Geef licht

Het thema van de adventscampagne 2018 is 'Geef licht', een passend thema in de donkere dagen voor Kerst. In de adventstijd kijken we uit naar de geboorte van Jezus, de zoon van God die naar de aarde komt. Al zijn de tijden somber en donker, we mogen vertrouwen op het licht dat zal komen.

Maar advent is meer dan alleen een voorbereiding op het geboortefeest van Jezus. De lezingen uit het leesrooster roepen op om na te denken, terug te kijken en te veranderen. Daarmee is de adventstijd ook een oproep tot reflectie op ons leven, op ons 'zijn' als mensen.

Symbolische schikking

De bloemschik suggestie sluit aan bij het thema 'Geef licht'. De ontwerpgroep heeft gekozen voor de volgende uitgangspunten:

1) Vanuit het donker naar het licht

Op de eerste adventszondag is de schikking donker van kleur, daarna worden de kleuren lichter. Je kunt het zien als het groeien van een bol; eerst in de aarde, in het binnenste van de bol, later in het volle licht, groen en bloeiend.

2) De aarde

De projecten van de adventscampagne proberen te bewerkstelligen dat anderen, waar ook ter wereld, uit de duisternis komen naar het licht. We lezen over allerlei verdriet, beperkingen en onmogelijkheden die mensen op aarde ervaren om in het licht te leven. De basis van onze symbolische schikking is dan ook een kubus als symbool voor de aarde met haar vier windstreken en de vier elementen water, vuur, aarde en lucht.

De vier elementen spelen een rol in de lezingen voor de vier zondagen: Zacharia heeft het over het water dat leven geeft, Maleachi spreekt over het louterende vuur, Sefanja spreekt over de verbondenheid van de mensen in relatie tot de aarde en al wat daar is, en Micha spreekt over de belofte die komen gaat, de beweging die nodig is. Lucht om te leven.

3) Het licht

Het komende licht symboliseren we met kaarsen in de kleuren paars en roze. Van oudsher wordt de kleur paars geassocieerd met emotie en meditatie, maar ook met rouw en bezinning. Paars kan worden gezien als zwart waar al een beetje licht in zichtbaar is. Op de derde zondag wordt een roze kaars gebruikt. Op deze dag klinkt het licht van de geboorte door in de lezingen.

Criteria en keuzes

Bij het ontwerp van deze bloemschik suggestie is rekening gehouden met een aantal criteria.

- De bloemschik suggestie is bedoeld om te inspireren.
- De bloemschik suggestie bestaat uit vijf schikkingen (ideeën voor vier zondagen en Eerste Kerstdag) die samen een serie vormen, passend bij de tijd van het kerkelijk jaar.
- Er is sprake van een krachtige beeldtaal die deels vragen oproept bij de kijkers en aansluit bij de teksten.
- Bij de keuze voor plantaardige en niet-plantaardige materialen is rekening gehouden met de milieubelasting van de productie van het materiaal. Er is gekozen voor materialen die van nature bloeien in het seizoen of een lage ecologische voetafdruk hebben.
- De gekozen techniek en de gekozen hulpmaterialen belasten het milieu zo min mogelijk en dragen bij aan duurzaam leven en werken.
- De bloemschik suggestie is eenvoudig te maken.

Basisschikking

Hulpmaterialen

- stevige vierkante doos (ca. 35x35 cm; de maat is mede afhankelijk van de ruimte waarin de schikking komt te staan). De hoogte van de doos moet iets lager zijn dan de breedte en diepte. Denk aan een geschenkdoos of verpakkingsmateriaal. De doos kan ook zelf gemaakt worden van hout/plaatmateriaal.
- lijm voor lijmpistool
- verf in donkere kleur
- stevige, rechte glazen vaas of metalen pootjes (hoogte 40 cm bij een aarde van 35x35 cm)
- drie paarse stompkaarsen, één roze stompkaars, één dikke witte stompkaars

Gereedschappen

- lijmpistool
- verfbenodigdheden
- snoeischaar
- mes

Plantaardige materialen voor de basisschikking

Maak een keuze uit de opsomming. Verschillende materialen zijn te koop in de bloemenhandel of te plukken in de tuin.

- takken van bijvoorbeeld de zwarte els (Alnus), bamboe (Phyllostachys), berk (Betula), zwarte Kornoelje (Cornus)
- donkerkleurige bessen zoals zwarte ligusterbessen (Ligustrum), blauwe Tinus (Viburnum tinus), paarse Callicarpa, zwarte klimopbessen (Hedera arborescens)
- uitgebloeide pluimen / zaaddozen zoals de vlinderstruik (Budleja), grijze wilde rank pluis (Clematis), zwarte elzenproppen (Alnus), rietpluimen (Phragmites) en grassen (zoals Miscanthus)
- blad van bijvoorbeeld rode kool, paarse boerenkool, paarse sierkool (allen Brassica, te koop bij groenteman of tuincentrum)
- in het algemeen: donkerkleurige (zwart/paars/bruin) takken/ blad/bessen.

Werkbeschrijving basisschikking aarde

De basis voor de 'aarde' is een doos. Een dichte vierkante doos heeft zes vlakken, vier zijkanten en een boven- en onderkant. Haal de bovenkant of onderkant weg van de doos. De open kant van de doos is de onderkant van het arrangement.

Vorbereiding

- Verf de buitenkant van de doos in een donkere kleur.
- Knip alle verzamelde materialen af tot een lengte van 38 cm (bij een doos van 35x35 cm). Knip eerst de takken, daarna andere materialen.
- Zet de doos omgekeerd op de werktafel (onderkant naar boven)
- Lijm de takken op de zijkanten van de doos in een willekeurig patroon. De onderkant van de tak rust op de werktafel. De tak komt 3 cm boven de bovenkant van de doos uit.

- Wikkel het wikkeldraad om de takken en de doos.
- Steek in de ontstane open ruimtes (tussen doos, takjes en draad) de andere donkere materialen. Zorg ervoor dat alle vier zijkanten van de doos 'plantaardig' zijn geworden.

De basis van het arrangement is klaar.

Presentatie van de 'aarde'

- Plaats de 'aarde' over een glazen vaas of metalen pootjes zodat het lijkt of de 'aarde' zweeft.

Dit is de basis die per zondag een iets andere uitstraling krijgt.

Gedetailleerde informatie op de volgende pagina's waar de ideeën en teksten per zondag verder uitgewerkt zijn.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie over de symboliek van materialen, vormen en kleuren, of zoekt u informatie bij andere lezingen? Raadpleeg dan www.symbolischschikken.nl. Meer bloemschiksuggesties zijn te vinden in de brochure C jaar, geschreven door Tini Brugge en Anita Westhuis. Deze brochure is te bestellen bij www.docete.nl.

*Charlotte Kwak
Anneke de Boer
Corine Overweg-van Willigen
Willy Faber-van Dijk
Hanneke Maassen*

Eerste adventszondag

2 december 2018

Teksten uit het leesrooster

Zacharia 14: 4-9

Lucas 21: 25-31

De beide lezingen schetsen beelden van de natuur en vernietigend geweld. Zacharia profeteert over de Olijfberg die weggeschoven zal worden. Om deze steile berg bij Jeruzalem van zijn plaats te krijgen moet er veel gebeuren. In het evangelie van Lucas is het Jezus zelf die spreekt tegen de leerlingen en het toegestroomde volk.

Radicale verandering

Deze beelden van een eindtijd nemen ons mee in de verwachting van een radicale verandering. Zacharia werd in de synagoge gelezen bij het Loofhuttenfeest, als het volk zich herinnerde dat het ooit door de woestijn getrokken was, en dat onze wereld van 'hebben en houden' moet worden opengebrouwen.

In de christelijke traditie lezen we in de adventstijd de profeten, omdat zij het verlangen naar een nieuwe wereld zo goed uitdrukken en de komst van de Mensenzoon, Jezus, de verhoudingen tussen mensen op scherp zet. We beginnen nu met Zacharia omdat zijn boodschap spreekt over herstel van de eredienst in de tempel. De omstandigheden voor herstel en nieuwe inspiratie beginnen hier.

Kijk om je heen

De toespraak van Jezus en de beelden die daarin weerspiegeld worden, verwijzen naar die profetische traditie. Als het moeilijk is, herinnert Israël zich waar het vandaan komt en waar het naartoe wil: het herstel van goede verhoudingen tussen mensen. Niet voorbij leven aan de omstandigheden, niet jezelf afstoppen en verdoven en blind worden voor wat er om je heen gebeurt. Kijken naar de vijgeboom en alle andere bomen. Als ze uitlopen weet je dat het zomer wordt.

Het oude is voorbij!

Zacharia schetst de loop van schoon en helder water. Als het daglicht terugkeert, als de mensen weer wat kunnen zien, worden de omstandigheden beter. Deze beelden geven taal aan de verwachting van het nieuwe; het oude is voorbij! Gods koninkrijk zal onder de mensen zijn. Betrouwbaarheid als uitgangspunt voor de manier waarop mensen met elkaar omgaan.

Bij de schikking

De schikking maken we zoals beschreven is bij de werkbeschrijving basisschikking aarde. De 'aarde' wordt geplaatst op de liturgietafel. In het midden, bovenop de aarde, worden de kaarsen geplaatst. Het is ook mogelijk om de kaars niet in de schikking te verwerken maar in de nabijheid ervan te plaatsen.

Meditatieve tekst

donker is het leven
voor de jongeren in Pretoria
duistere profetien en vernietigend geweld
en een nieuwe dag begint.

Geef licht

aan kinderen in gewelddadige wijken van Zuid-Afrika. Veel zwarte jongeren in Pretoria hebben geen toekomstperspectief. Zij groeien op in gebroken gezinnen en gewelddadige wijken in een donkere omgeving. De helft van hen maakt de middelbare school niet af en 40% van de jongeren tussen 15 en 34 jaar is werkloos. De toekomst is voor hen vaak een duister gat.

Tweede adventszondag

9 december 2018

In beide teksten gaat het over het banen van een weg. Maleachi spreekt over een bode die aankondigt dat de Heer zijn tempel zal bezoeken. Die dag is er een van zuivering, vuur dat zuivert, loog dat de wol schoonmaakt waardoor het mooi zuiver wordt. Wie zich toewijdt aan de dienst in de tempel, de dienst aan God, die zal als een mens met zuivere bedoelingen kunnen leven. Lucas kondigt Johannes aan.

Geluk vinden en heel zijn

Deze Johannes is de bode van God, die ook in deze tekst een radicale omkeer aankondigt. Bergen zullen vlak gemaakt worden en kromme wegen recht, en wie zich laat dopen door Johannes kan zich instellen op een nieuw begin.

Teksten uit het leesrooster

Maleachi 3: 1-4

Lucas 3: 1-6

Dingen gaan anders dan in de tijd dat de verhoudingen tussen mensen nog oud waren en zonde mensen afhield van het bereiken van hun bestemming. Die bestemming is: gelukkige mensen zijn, elkaar goed behandelen en de meest kwetsbare mensen - kinderen - bescherming bieden. Hier banen mensen zich een weg terug, naar hun oorspronkelijke bestemming, namelijk geluk vinden en heel zijn.

Bij de schikking

Pas de schikking van de eerste adventszondag aan door de zijanten van de aarde iets lichter van kleur te maken door nieuwe materialen toe te voegen. Siergrassen zoals Miscanthus en groene bessen van de klimop maken de basisschikking lichter van kleur. De werkwijze is gelijk aan de beschrijving van de basisschikking.

Bovenop de aarde branden twee paarse kaarsen. Een kronkeltak (Salix of Corylus) wordt links over de aarde gelegd en loopt uit in een rechte rode kornoeljetak (Cornus), rechts van de aarde.

Extra materialen

- een rechte kornoeljetak
- een kronkeltak (kronkelwilg of kronkelhazelaar)
- witte bessen of bloemen
- een paarse kaars

Meditatieve tekst

Kinderen in donker
Bogota
vinden soms graag
lichtstralen
het kromme wordt recht,
een nieuw begin.

Geef licht

aan werkende kinderen in Colombia. Als je door de sloppenwijken van de Colombiaanse hoofdstad Bogotá loopt, zie je talloze kinderen werken op de markt of in de vuilnis. Maar liefst 1,5 miljoen Colombiaanse kinderen moeten werken. Ze doen zwaar, gevaarlijk werk en maken lange dagen. Bovendien groeien ze vaak op in een donkere omgeving met veel geweld en drugsgebruik. Bevlogen medewerkers van een lokale organisatie in Colombia maken hun zware bestaan een stuk lichter. Zij vergroten de weerbaarheid van deze kinderen en hun toekomstkansen.

Derde adventszondag

16 december 2018

Teksten uit het leesrooster

Sefanja 3: 14-20

Lucas 3: 7-18

Een nieuw begin

Het goede nieuws is: er is een nieuw begin mogelijk! Profetische woorden van Sefanja; zijn naam betekent 'door God bewaard'. En ook van Johannes: zijn naam betekent 'door God begenadigd'.

Wie terugkeert, dat wil zeggen zich omkeert en de weg terug gaat naar de goede verhoudingen tussen mensen, voldoet aan de bedoelingen van God.

Toewijding

De profeten Sefanja en Johannes roepen hun hoorders op zich af te keren van onzuiverheid, oneerlijkheid en gemakzucht. Beking is wat ze willen, teruggaan op de weg die afleidt van die eerlijke en goede verhoudingen tussen mensen. Wie zich in zijn of haar leven toewijdt aan God, aan heelheid, die heeft het niet langer nodig anderen uit te buiten, te misbruiken of zonder bescherming te laten leven. De verhoudingen tussen mensen, groot of klein, jong of oud, wit of zwart, rijk of arm, sterk of kwetsbaar, kunnen goed zijn als we niet méér nemen dan ons deel is of juist geven wat we kunnen, waardoor de ander ook goed kan leven. Het is een oproep de naaste in het centrum van de aandacht te zetten in plaats van je eigen ik.

Extra materialen

- roze bessen of bloemen
- een roze kaars

Bij de schikking

De kleur van deze week is roze. De schikking passen we aan door de zijkanten van de kubus iets lichter en rozer van kleur te maken door nieuwe materialen toe te voegen. Denk bijvoorbeeld aan de roze sneeuwbes (*Symphoricarpos*) of roze Pernettya. Ook roze vanillekruid (*Chamaelaucium*) is mooi om te gebruiken. In de voorbeeldschikking gebruikten wij heide. De werkwijze is gelijk aan de beschrijving van de basisschikking. Omdat het een iets meer feestelijke zondag is mag het uitbundiger zijn dan de tweede adventszondag. Bovenop de aarde worden drie paarse kaarsen en een roze kaars geplaatst.

Meditatieve tekst

Kinderen die anders zijn
God beschermt
door God begenadigd
dromen bewaarheid
Leven naar het licht

Geef licht

aan weeskinderen in Oekraïne. Veel weeskinderen en kinderen met gedragsproblemen in Oekraïne worden opgevangen in staatsinternaten. Zo ook in het stadje Vynnyky. Het personeel van het staatsinternaat voor basis- en middelbaar onderwijs had moeite met de minimale voorzieningen voor de kinderen: het eten was ongezond, de medische zorg was slecht en het personeel was onverschillig ten opzichte van de kinderen. Geef deze kinderen via het project School van onze Dromen een hoopvolle toekomst.

Vierde adventszondag

23 december 2018

Teksten uit het leesrooster

Micha 5: 1-4a
Lucas 1: 39-45

Gods woord zal in vervulling gaan, zo jubelt Elisabeth. Zij en Maria verwachten beiden een kind, en beide kinderen zijn een wonder. Het stramien van het verhaal laat zien dat deze kinderen zijn voorbestemd voor een bijzonder leven: Johannes als boodschapper en Jezus als de gezalfde.

De profeet Micha roept het volk op Gods belofte van heil voor het volk te willen geloven. De dreiging vanuit Assyrië was tastbaar, Jeruzalem en Juda waren bezet. De vanzelfsprekendheid waarmee het volk geloofde in een God die partij voor hén koos, is niet meer aanwezig.

Keuzes maken

Er wordt iets van de mensen zelf verwacht, actieve inzet voor het goede in het leven, kiezen voor kwetsbaren, armen en kinderen. Micha voorziet iemand die voor het gekwelde volk zal opkomen en hen zal beschermen als een herder. Iemand met herderlijke kwaliteiten, die weet wat het volk nodig heeft om in veiligheid te zijn, die weet hoe leiding te geven.

Het gedicht van Micha legt deze verwachtingen voor aan de mensen. Lucas laat deze droom met dit verhaal van Maria en Elisabeth uitkomen. Ook al zijn de kinderen nog niet geboren, er ligt een verantwoordelijke taak voor hen klaar. Profetische woorden die het kwetsbare leven van de mensen zien, en die weten dat bescherming voor hen onontbeerlijk is.

Extra materialen

- uitgelopen bloembollen of rode ui
- witte bessen of bloemen
- een roze kaars

Bij de schikking

De kleur van de aarde wordt nog lichter. Er worden lichte en witte materialen toegevoegd. Denk bijvoorbeeld aan de witte sneeuwbes (Symphoricarpos) of witte Pernettya. Verwijder het zichtbaar roze uit de aarde. Plaats bovenop de aarde drie paarse kaarsen en een roze kaars. Plaats daar uitgelopen bloembollen of bijvoorbeeld een rode ui tussen, zodat het hele vlak gevuld is. Het is niet de bedoeling dat de bollen bloeien, het gaat om het uitlopen van de bol. De teksten gaan over sterke leiders. Het is ook mogelijk om een 'staf' toe te voegen aan de schikking.

Meditatieve tekst

Vluchtelingen
Waar kunnen zij leven?
Wat zullen zij eten?
Verwachtingen?
Onverwacht
hoopvol licht

Geef licht

In het noordoosten van Myanmar is de een christelijke minderheid Kachin op de vlucht geslagen. Hun dorpen zijn in brand gestoken en er zijn gevechten tussen het leger en christelijke rebellen. Er zijn wel 120.000 gevluchte Kachin. Duizenden vluchtelingen zitten klem in de jungle. Ze hebben geen medicijnen en voedsel. Veel van hen zijn gehandicapt, vrouwen en kinderen. Jongeren zien geen toekomst en grijpen naar drugs.

Eerste Kerstdag

25 december 2018

Jesaja spreekt over de vreugdebode die over de bergen aangesneld komt, en dat kost moeite. Het feit dat God het allerbelangrijkste is in het leven doet de mensen van blijdschap jubelen en juichen. Wat betekent dat, God is koning? Dat de liefde, de heelheid en de inspiratie van God de mens steeds weer aansteken. Jeruzalem, hart van het vieren van het geloof en stad waar mensen van dromen, bereidt zich voor op de Eeuwige. De Heer doet dat door zich krachtig te tonen; hij laat de spierballen rollen met een blote arm, zodat iedereen het kan zien. Tot aan de verste uithoek zullen mensen zien hoe dat is.

Teksten uit het leesrooster

Jesaja 52: 7-10
Johannes 1: 1-14

Geef het licht door

Johannes maakt ons getuige van het licht dat de duisternis zal verdrijven. Licht maakt mogelijk dat wij zien, inzien wat er allemaal gaande is in het leven. Het licht breekt als het ware in, in de onverlichte staat van ons leven. Wie het licht ongehinderd binnen laat komen, wie er niet meer bang voor is, die ziet zelf en kan het licht laten zien aan anderen. Johannes getuigt van dat licht en roept ons op bereid te zijn naar dat licht te kijken en het door te geven. Wie het licht ontvangt zal kind van God worden, geboren uit een aardse vader en moeder, en uit God, bron van dat Licht. Door te zien hoe de getuige van dat Woord, Jezus, ons daartoe oproept. Het licht doet iets met ons en nodigt ons uit het door te geven.

Extra materialen

- witte bessen of bloemen
- lichte materialen
- glasbuisjes of bolletjes
- vlinderorchidee bloemen (van de plant Phalaenopsis)
- bollen met een witte bolhuid (op de foto zijn witte uien gebruikt)
- een witte kaars

Bij de schikking

De aarde heeft een licht kleur gekregen; in vier weken tijd van donker naar licht. De bollen zijn nog iets verder uitgelopen. Om de aarde heen zweven in glazen buisjes witte vlinderorchideebloemen. Het symbool van de vlinder past bij de gedachte dat de dood de overgang is naar een beter leven. Bij het sterven van de mens ontstijgt de ziel immers het lichaam, zoals een vlinder haar pop. Daarmee kijken we met Kerst terug naar de adventstijd maar ook vooruit naar Pasen. Bovenop de aarde wordt een witte kaars geplaatst. Tussen de kaarsen plaatsen we uitgelopen bloembollen of een rode ui, zodat het hele vlak gevuld is. Het is niet de bedoeling dat de bollen bloeien, het gaat om het uitlopen van de bol.

Meditatieve tekst

licht
dat de duisternis verdrijft
liefde dat harten verwarmt
inspiratie om er te zijn
voor de ander

Geef licht

aan Syrische vluchtelingkinderen in Libanon. De Syrische bevolking lijdt al sinds 2011 onder een extreem gewelddadige burgeroorlog. Bijna vijf miljoen Syriërs zijn het land ontvlucht en verblijven voornamelijk in buurlanden als Turkije, Libanon en Jordanië. De vluchtelingen leven in extreme armoede.

De Bijbelteksten zijn gekozen uit het Oecumenisch Leesrooster,
de projectteksten zijn van Kerk in Actie.

De toelichtingen op de lezingen zijn geschreven door Door-Elske Cazemier,
verbindend specialist van de Protestantse Kerk

De ontwerpgroep bestaat uit: Charlotte Kwak, Anneke De Boer, Corine
Overweg-van Willigen, Willy Faber-van Dijk en Hanneke Maassen

Arrangeurs: Willy Faber-van Dijk en Hanneke Maassen

Fotograaf: Jan van de Lagemaat

Locatie: Hervormde kerk in Oosterbeek

Protestantse Kerk

info@protestantsekerk.nl; (030) 880 1880

Maandag tot en met donderdag: van 09.00 – 21.00 uur

Vrijdag: van 09.00 – 16.00 uur

*Op www.protestantsekerk.nl/bloemschikken staat ook een instructie om
dezelfde schikking voor thuis te maken.*